

4561 3. Beh. af Forfl. t. Finantslov f. Finantsaaret fra 1. April 1873 til 31. Marts 1874. 4562

det er at løbe, saa hurtigt som muligt; indlader det sig i en Kamp, er Udfaldet ligesaa vist — man tillade mig at bruge en temmelig simpel Sammenligning — som naar man slaar en Lerpotte mod en Jerngrøde. Vil man bedømme Artilleriets Udvikling, skal man vel vogte sig for at bedømme det alene efter Udtalelser, der ere fremkomne fra Artilleristens Side, thi de ere paa Grund af en meget naturlig Kjærlighed til deres Vaaben meget tilbøjelige til at overvurdere dets Betydning. En Kamp paa Søen er noget ganske Andet end en Skiveffydning paa Landjorden, thi paa Søen indtræder der saa mange uforudsete og uforudsæelige Eventualiteter, som gjøre Forholdene fuldstændig forskjellige. Jeg kan imidlertid forsikre de Herrer for, at der skal arbeides længe og meget heldigt for at ødelægge et Pandser, og det kan nok være, at Kanonerne maa give tabt førend Pandseret; thi ethvert Skud, der skydes med Nutidens kolossale riflede Kanoner, er en alvorlig Vind til deres Rigliste. Jeg kan naturligvis ikke forlange, at man her uden videre skal tage mine Udtalelser for gode Bæver, men jeg kan forlange, at man ikke gjør Oprør imod Erfaringen, og at man respektterer Resultaterne af de eneste praktiske Forsøg, der i saa Henseende ere gjorte. Jeg siger til de Forsøg, der for ikke lang Tid siden i saa Henseende have været foretagne i England, hvor man med sædvanlig Opoffelse, naar det gjælder om at faae Sandheden at vide, ikke har taget i Betænkning at benytte det nye og kraftige Pandserstik, nemlig Taarnskibet *Glatton*, som Stydeskive lige over for den sværeste og kraftigste Kanon, som den Gang førtes ombord i noget Krigsskib; man gjorde Alt for at skaffe Artilleriet Overvægten, man anvendte det paa den gunstigste Maade, men Resultatet var, uagtet Afstanden ikke var mere end 300 Alen, at man paa Grund af en lille Bevægelse i Bandet første Gang fuldstændig forseilede Maalet. De andre to Skud traf derimod saa normalt og fordelagtigt som blot, muligt for Artilleriet, men Resultatet var ikke desto mindre det, at Skibet satte Damp op, gik ud, dreiede sit Taarn og skød med sine Kanoner, og det blev fuldkommen konstateret, at det Intet havde mistet i Styrke og Kampdygtighed. Derfor saadanne Resultater, mine Herrer, gaar det ikke an at dekrettere, at Pandserstikenes Tid er forbi, og naar man gjør det, viser det kun, at man aldeles ikke kjenner, hvad der foregaar udenfor vort lille Lands Omraade. Det Skib, som den høitærede Minister har forlangt Penge til at paabegynde, er med nogle faa Modifikationer netop et saadant Skib som det, jeg

har omtalt, nemlig *Glatton*; det kan være, at det er et kostbart Skib, men det er ingenlunde, mine Herrer, hvad man andre Steder forstaa ved et stort Pandserstik. Det er ikke større, end det er absolut nødvendigt, for at kunne give det den Forsvars- og Angrebsstyrke, som nuomstunder fordrues, og for at det kan være i Besiddelse af den Sedyglighed, som er nødvendig, for at det under alle almindelige Forhold kan anvendes med fuld Nytte i vore allernærmeste Farvande: Sundet, Beltet og Østersjøen. Jeg kan forsikre Dem om, mine Herrer! hvis De bygge dette Skib, og hvis det kommer i rette Hænder, vil det endnu i en lang Række af Aar være en meget alvorlig og farlig Modstander for hvilken som helst Fjende, der kommer i vore Farvande, og jeg kan forsikre, at af de 6 Millioner, som vi aarlig bevilge til vort Forsvarsvæsen, ville de 3—400,000 Rd., som jeg her opfordrer Dem til at bevilge, være de Penge, som i et givet Tilfælde vil gjøre Dem størst Glæde, og De vil ikke kunne anvende dem paa bedre Maade for Forsvaret. Jeg kan derfor ikke Andet, end paa det Barmeste anbefale ærede Medlemmer at stemme for den ærede Ministers Endringsforslag under Nr. 65 og ikke give Anledning til at standse ham paa den værdige *Wei*, han nu er kommen ind paa. Med Hensyn til dette Endringsforslag, som er stillet af det ærede Medlem for *Rjøbenhavns 3die Valgkreds (Evermoes)*, kan jeg paa ingen Maade stemme for det, alene af den Grund, at jeg ikke vil gaa hen og bevilge 2½ Million til Anvendelse af Administrationen efter eget Godtbefindende.

Turen: Til den klare Fremstilling af Spørgsmaalets tekniske Side, som vi hørte af det ærede Medlem for *Rjøbenhavns 8de Valgkreds (Schønheyder)*, og som jeg tror gjorde Indtryk paa den ærede Forsamling, og til den Fremstilling, som vi have hørt af den ærede Marineminister, skal jeg med Hensyn til denne Side af Sagen kun sige een Ting, og det er, at man jo holder meget af at høre en høitaaende Autoritets Mening om et Spørgsmaal af en saa teknisk Besskaffenhed som dette. Jeg skal da citere en Grundfæstning, som er fremsat af den Mand, som jeg for Tiden anser for at være den høieste Autoritet med Hensyn til Pantserstikene. Han har nemlig sagt, at det nu for Tiden ikke kommer an paa Antallet, men at det beror paa Individet. Denne Mand mener, at den Flaade, som Eier det kraftigste Skib, er den kraftigste Flaade, at det ikke kommer an paa, hvor mange Skibe man har, men at det kommer